

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๔๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๔๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๓๘/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ (หลักการเดียวกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑) หรือไม่

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ (หลักการเดียวกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑) หรือไม่

สำนักงานศาลยุติธรรม ส่งคำร้องของบริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด กับพวกรวม ๒ คน ซึ่งเป็นโจทก์ในคดีแพ่งหมายเลขดำ ที่ ทป. ๓๕/๒๕๔๘ และที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘ ของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ รวมสองคำร้อง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบทั้งสองคำร้อง สรุปได้ดังนี้

บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด และนายสงวน จรรยาพุดพิงษ์ ในฐานะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท เป็นโจทก์ยื่นฟ้องกรมทรัพย์สินทางปัญญา กับพวก (กรรมการและคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า) รวม ๕ คน เป็นจำเลยต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๓๕/๒๕๔๘ และคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘ ว่า

๑. บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด โจทก์ที่ ๑ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด จดทะเบียน ณ กรมพัฒนาธุรกิจ กระทรวงพาณิชย์ ใช้ชื่อว่า “บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด” มีวัตถุประสงค์ผลิตอาหารประเภทบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย และโจทก์ที่ ๒ (นายสงวน จรรยาพุดพิงษ์) ในฐานะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท ได้ยื่นขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “มาไว” ตามคำขอเลขที่ ๔๒๔๔๓๗ และคำว่า “MAWAI” และรูป ตามคำขอเลขที่ ๔๒๓๘๗๔ เพื่อใช้กับสินค้าจำพวกที่ ๓๐ รายการสินค้า บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป นายทะเบียนเครื่องหมายการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะอันพึงรับจดทะเบียนได้ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงมีคำสั่งให้รับจดทะเบียนเลขที่ ก. ๑๓๗๘๕๕ และ ก. ๑๔๑๓๖๖

ต่อมาบริษัท ไทยเพรซิเดนท์ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน) ในฐานะผู้ร้องขอให้เพิกถอนได้ยื่นคำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวของโจทก์ต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า

โดยอ้างเหตุผลสรุปได้ว่า ผู้ร้องขอให้เพิกถอนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า คำว่า “มามา” และคำว่า “MAMA” ซึ่งได้รับการจดทะเบียนในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๖ จึงเป็นที่รู้จักในหมู่สาธารณชนชาวไทยมาเป็นระยะเวลานาน การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” ของโจทก์มีเจตนาไม่สุจริตและในขณะที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของโจทก์ยังเป็นเครื่องหมายที่คล้ายกันกับเครื่องหมายการค้าของผู้ร้องขอให้เพิกถอนที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว อาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของของสินค้าหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า ผู้ร้องขอให้เพิกถอนเป็นผู้มีส่วนได้เสียจากการที่เครื่องหมายการค้าดังกล่าวได้รับการจดทะเบียน จึงขอให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตั้งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” และรูปตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้พิจารณาคำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “มาไว” ตามทะเบียนเลขที่ ก. ๑๓๗๘๕๕ (คำขอเลขที่ ๔๒๔๔๓๗) และทะเบียนเลขที่ ก. ๑๔๑๓๖๖ (คำขอเลขที่ ๔๒๓๘๗๔) แล้วเห็นว่า คำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนรายนี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณา ๕ ประเด็น คือ

ประเด็นที่ ๑ ผู้ร้องขอให้เพิกถอนมีสิทธิยื่นคำขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้ารายนี้ หรือไม่ เห็นว่า การยื่นคำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ตามมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนจะต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนเท่านั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ร้องขอให้เพิกถอนได้รับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า คำว่า “มามา” ไว้แล้วก่อนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียน ผู้ร้องขอให้เพิกถอนอ้างว่าเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียน คำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” และรูป เป็นเครื่องหมายที่คล้ายกันกับเครื่องหมายการค้าของผู้ร้องขอให้เพิกถอนการที่ผู้ได้รับจดทะเบียนนำเครื่องหมายการค้าดังกล่าวมาใช้กับสินค้าบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ซึ่งเป็นสินค้าชนิดเดียวกันกับสินค้าของผู้ร้องขอให้เพิกถอน อาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าได้ ผู้ร้องขอให้เพิกถอนจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอเพิกถอนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนได้ตามนัยมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ประเด็นที่ ๒ เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนในขณะที่ยังจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา ๓ หรือไม่ เห็นว่า เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนคำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” และรูป ในขณะที่ยังจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา ๓ วรรคสอง (๒) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงเห็นควรเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๖๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ประเด็นที่ ๓ เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนในขณะที่ยังจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายที่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของผู้ร้องขอให้เพิกถอนที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ เห็นว่า เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนคำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” และรูป ไม่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของผู้ร้องขอให้เพิกถอนที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงไม่มีสาเหตุที่จะเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๖๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ประเด็นที่ ๔ เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนในขณะที่ยังจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๘ (๕) และ (๑๐) หรือไม่ เห็นว่า เครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนในขณะที่ยังจดทะเบียนไม่ใช่เครื่องหมายที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๘ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงไม่มีสาเหตุที่จะเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๖๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน และไม่มีสาเหตุที่จะเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียน ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันด้วย

ประเด็นที่ ๕ ผู้ได้รับจดทะเบียนได้มีการใช้เครื่องหมายการค้ากับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้หรือไม่ เห็นว่า เมื่อผู้ได้รับจดทะเบียนได้รับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าคำว่า “มาไว” และคำว่า “MAWAI” และรูป แล้ว ผู้ได้รับจดทะเบียนจึงเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่ใช้เครื่องหมายการค้าดังกล่าว สำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงไม่มี

สาเหตุที่จะเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของผู้ได้รับจดทะเบียนตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน มีมติในการประชุมครั้งที่ ๓๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามทะเบียนเลขที่ ก. ๑๓๗๘๕๕ (คำขอเลขที่ ๔๒๔๔๓๗) และทะเบียนเลขที่ ก. ๑๔๑๓๖๖ (คำขอเลขที่ ๔๒๓๘๗๔) ทั้งนี้ ผู้ได้รับจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการ ต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

๒. โจทก์ทั้งสองในคดีนี้ ไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ในประเด็นวินิจฉัยข้อ ๒ จึงยื่นคำฟ้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๘ (คดีหมายเลขคำที่ ทป. ๓๕/๒๕๔๘) และเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๘ (คดีหมายเลขคำที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘) ขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ตามมติที่ประชุมครั้งที่ ๓๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ ที่เพิกถอนทะเบียนเลขที่ ก. ๑๓๗๘๕๕ (คำขอเลขที่ ๔๒๔๔๓๗) และทะเบียนเลขที่ ก. ๑๔๑๓๖๖ (คำขอเลขที่ ๔๒๓๘๗๔) และได้ยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ ขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของโจทก์ทั้งสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ สรุปได้ว่า

ศาลมีความจำเป็นจะต้องใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาบังคับแก่คดีนี้ โดยโจทก์เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๖๑ บัญญัติว่า “ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียน อาจร้องขอต่อคณะกรรมการให้สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใดได้ หากแสดงได้ว่า เครื่องหมายการค้านั้นในขณะที่ยื่นจดทะเบียน (๑) มิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ ตามมาตรา ๗ ...” มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “เมื่อคณะกรรมการได้มีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑...” และมาตรา ๕๖ บัญญัติว่า “คณะกรรมการ มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้(๒) พิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียน

เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้
เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการตามพระราชบัญญัตินี้...” เป็นกรณีต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กล่าวคือ บทบัญญัติตามมาตรา ๖๑ เป็นบทบัญญัติ
เกี่ยวกับการให้อำนาจผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้องขอต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า
ตามมาตรา ๕๕ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๕๖ (๒) พิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอน
การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือสัญญา
อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการตามพระราชบัญญัตินี้ การจดทะเบียนเครื่องหมาย
การค้า มาตรา ๔๓ เมื่อได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ให้นายทะเบียนออกหนังสือสำคัญแสดง
การจดทะเบียนให้แก่ผู้จดทะเบียน นั้น แสดงว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ได้กำหนดสิทธิของบุคคล
คือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา สิทธิเครื่องหมายการค้าให้แก่ผู้จดทะเบียนตามกฎหมายแล้ว จึงถือว่า
บุคคลผู้เป็นเจ้าของสิทธิเครื่องหมายการค้ามีสิทธิตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับการคุ้มครอง
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๔๘

สิทธิในเครื่องหมายการค้าของโจทก์ในคดีนี้ จึงได้รับการคุ้มครองสิทธิตามบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔
การเพิกถอนสิทธิเครื่องหมายการค้าของโจทก์ จึงเป็นการจำกัดสิทธิตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ
เพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ
และเสรีภาพนั้นมีได้ เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ไม่ปรากฏ
ถ้อยคำ การจำกัดสิทธิโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้
กำหนดไว้ ซึ่งการตรากฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายลำดับรอง รวมทั้งกฎหรือข้อบังคับ
ในปัจจุบันหากบทบัญญัติมาตราใดมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล ย่อมต้องระบอบทบัญญัติ
แห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตราบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นไว้ด้วย ซึ่งการจำกัดสิทธิเสรีภาพ
ย่อมสามารถกระทำได้แต่ต้องอาศัยอำนาจบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เมื่อไม่ปรากฏถ้อยคำ
การจำกัดสิทธิโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ แต่บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๕๕ เป็นคณะกรรมการ

ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของฝ่ายบริหารจึงเป็นองค์กรฝ่ายบริหาร จึงไม่อาจมีอำนาจในทางพิพากษาลงโทษ โดยการเพิกถอนสิทธิหรือจำกัดสิทธิของบุคคลตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หากจะใช้สิทธิเพิกถอนต้องใช้สิทธิทางศาลเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า การให้อำนาจและใช้อำนาจของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๒ (๒) ตามที่กล่าวข้างต้น เป็นการใช้อำนาจทางฝ่ายบริหารพิพากษา แทนที่จะระบุว่าสมควรมีการเพิกถอนให้คณะกรรมการร้องต่อศาลเป็นผู้วินิจฉัย ดังมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ เมื่อบทบัญญัติของกฎหมายระบุให้อำนาจการวินิจฉัยเพิกถอนแก่คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า จึงขัดหลักการแบ่งแยกอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ ตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ อำนาจนิตินบัญญัติทางรัฐสภา อำนาจบริหารโดยคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการทางศาล

โจทก์เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ต้องบังคับใช้กับคดีนี้ และต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของโจทก์ดังกล่าวข้างต้นไปให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) เป็นบทบัญญัติที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนี้ เมื่อโจทก์ได้แย้งว่าบทบัญญัตินี้ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ โดยที่ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติที่โจทก์อ้างมาก่อน กรณีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้รอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องทั้งสองแล้ว มีคำสั่งให้รับไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ พร้อมทั้งแจ้งกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ และเนื่องจากคำร้องทั้งสองดังกล่าว มีข้อโต้แย้งเหมือนกันว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๘ ให้รวมคำร้องทั้งสองนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยในคราวเดียวกัน

กรมทรัพย์สินทางปัญญา มีหนังสือลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๘ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญสรุปได้ว่า เจตนารมณ์ในการออกกฎหมายเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ก็เพื่อกำหนดให้มีกระบวนการในการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนโดยผิดพลาด กล่าวคือ ในขณะที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้านั้นไม่มีลักษณะอันพึงรับจดทะเบียนได้ แต่นายทะเบียนรับจดทะเบียนโดยผิดพลาด การจดทะเบียนโดยผิดพลาดดังกล่าว จึงเป็นการจดทะเบียนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ จึงได้กำหนดกระบวนการเพิกถอนไว้ในกฎหมาย โดยมาตรา ๖๑ กำหนดให้อำนาจผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนที่กระทำไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวได้ สำหรับมาตรา ๖๕ เป็นขั้นตอนที่กำหนดให้คณะกรรมการเมื่อมีคำวินิจฉัยแล้วต้องมีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอให้เพิกถอนและเจ้าของเครื่องหมายการค้าทราบ และให้สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการต่อศาลได้อีกชั้นหนึ่งเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยละเอียดรอบคอบและเกิดความเป็นธรรมในส่วน of มาตรา ๕๖ (๒) เป็นบทบัญญัติที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้มีอำนาจในการพิจารณาคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนได้ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวเป็นคณะกรรมการที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ จากเหตุผลที่กล่าวมาจึงเห็นว่าบทบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่เป็นการลิดรอนสิทธิเสรีภาพของผู้ขอจดทะเบียนแต่อย่างใด เพราะเป็นการเพิกถอนการจดทะเบียนที่ได้จดทะเบียนไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งไม่เกิดสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายมาตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ กระบวนการเพิกถอนที่กำหนดไว้ก็เพื่อที่จะให้

ความเป็นธรรมต่อเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนโดยให้มีกระบวนการพิจารณาอย่างรอบคอบตามลำดับขั้น คือ คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าและศาล

อย่างไรก็ดี แม้ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ นั้น จะมีบทบัญญัติบางมาตราที่อาจเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าดังกล่าวนี้ได้มีการระบุบทบัญญัติที่ให้อำนาจจำกัดสิทธินั้นได้ไว้อย่างชัดเจนในตอนต้นของพระราชบัญญัติ โดยบัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ดังนั้น การที่ผู้จดทะเบียน (โจทก์) ได้กล่าวอ้างในคำฟ้องว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มิได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธินั้นไว้ในกฎหมาย จึงเป็นคำกล่าวอ้างที่ยังไม่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง และกรมทรัพย์สินทางปัญญาพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ แต่อย่างใด

คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และวรรคสี่ บัญญัติให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่ บัญญัติให้

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้น ให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและคำชี้แจงของกรมทรัพย์สินทางปัญญา แล้ว เห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอแก่การพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่จำเป็นต้องทำการได้สวนพยานหลักฐานแต่อย่างใด โดยมีประเด็นตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยคำร้องนี้ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ จะต้องพิจารณาว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แต่เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายไปขัดหรือแย้งนั้น มีหลักการอย่างเดียวกันกับบทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงวินิจฉัยคำร้องนี้ตามบทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยจึงมีว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติในหมวดที่ ๑ ว่าด้วยบททั่วไป เป็นบทบัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล ส่วนมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพัน รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยบัญญัติให้การจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทำมิได้ภายใต้หลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ กล่าวคือ ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดและเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพมิได้ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย มาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติที่ให้การรับรองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ แต่ภายใต้เงื่อนไขว่า ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินอาจมิได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งหมายความว่า รัฐธรรมนูญยอมให้มีการกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินได้โดยต้องตราเป็นกฎหมาย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น มาตรา ๖๑ บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้องขอต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าให้สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใดได้ หากแสดงได้ว่าเครื่องหมายการค้านั้นมีเหตุที่จะถูกเพิกถอนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๑ (๑) ถึง (๔) โดยบทบัญญัติ (๑) คือเหตุเพิกถอนกรณีที่เครื่องหมายการค้านั้นในขณะที่จะจดทะเบียนมิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา ๗ ส่วนมาตรา ๖๕ บัญญัติว่า เมื่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้มีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑ แล้ว ให้มี

หนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว พร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น และผู้ได้รับอนุญาตทราบโดยไม่ชักช้า โดยผู้ร้องขอให้เพิกถอนเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น หรือผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการ ถ้าไม่อุทธรณ์ภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าคำสั่งของคณะกรรมการเป็นที่สุด สำหรับมาตรา ๕๖ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า โดยบทบัญญัติ (๒) คณะกรรมการสามารถพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอน การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการตามพระราชบัญญัตินี้

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ เพื่อควบคุมการถือครองสิทธิในเครื่องหมายการค้า และคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการถือสิทธิดังกล่าว ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อความสงบสุขของสังคมซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ การได้สิทธิและการเสียสิทธิในเครื่องหมายการค้าของบุคคลจึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หากเครื่องหมายการค้าที่เจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนไว้ปรากฏในภายหลังว่า ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ย่อมกระทบกระเทือน สิทธิของบุคคลอื่นเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าดังกล่าว กฎหมายจึงบัญญัติให้มีกระบวนการทบทวน ตรวจสอบและเพิกถอนคำสั่งที่ได้รับจดทะเบียนดังกล่าวไว้ ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าเครื่องหมายการค้าที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนไว้ และในขณะที่จดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้าที่ไม่มีลักษณะอันพึงรับจดทะเบียนได้ เพราะมิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๗ ซึ่งไม่เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ถือเป็นเหตุอันสมควรที่พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติให้เป็นเหตุที่ผู้มีส่วนได้เสีย หรือนายทะเบียนอาจร้องขอต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๕๕ ซึ่งประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านกฎหมายหรือการพาณิชย์ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาหรือเครื่องหมายการค้า เป็นผู้พิจารณาและมีคำสั่ง คำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามที่มาตรา ๕๖ (๒) บัญญัติไว้ คณะกรรมการ ดังกล่าวถือเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองทำหน้าที่พิจารณากลับกรองคำสั่งของ เจ้าหน้าที่ที่ออกคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าว่าเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

สำหรับกระบวนการพิจารณาคำร้องของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า นั้น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๕ ได้กำหนดจำนวนองค์ประชุม การออกเสียงลงคะแนนในเรื่องพิจารณาของคณะกรรมการไว้อย่างชัดเจน และยังได้กำหนดห้ามมิให้กรรมการผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณาเข้าร่วมประชุมในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ในการพิจารณาคำร้องขอเพิกถอนคณะกรรมการมีอำนาจสอบสวน เรียกเอกสารหรือหลักฐานจากผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาได้ และการพิจารณาต้องมีหนังสือแจ้งเจ้าของเครื่องหมายการค้าหรือตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ และผู้ได้รับอนุญาตทราบเพื่อชี้แจงภายในเวลาที่กำหนด โดยคำสั่งต้องทำเป็นหนังสือ และให้เหตุผลแห่งคำสั่ง ทั้งนี้ในการพิจารณาของคณะกรรมการได้เปิดโอกาสให้ผู้กรณีแสดงความเห็นหรือชี้แจงก่อนพิจารณามีคำสั่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักการฟังความทุกฝ่าย และประกันความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างเหมาะสม หากผู้กรณีไม่พอใจคำสั่งของคณะกรรมการก็สามารถอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการที่มีความเป็นกลางและมีความเป็นอิสระ ให้ตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการดังกล่าวได้อีกภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการ เพื่อให้สิทธิเครื่องหมายการค้าของบุคคลได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรม และแม้ว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) จะจำกัดสิทธิของบุคคลเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าอยู่บ้าง แต่ก็เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป และเท่าที่จำเป็นเพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาคโดยไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ แต่ประการใด ดังนั้น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑

ส่วนประเด็นที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มิได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ตรารึ้นใช้บังคับภายหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และได้ระบุนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้แล้ว จึงถือว่าเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง แล้ว อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตรวจสอบเฉพาะกรณีเนื้อหาของกฎหมายที่ประกาศใช้บังคับแล้วเท่านั้น การที่ผู้ร้องโต้แย้งในประเด็นดังกล่าว กรณีเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมายว่าไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๔ ซึ่งเป็นคนละกรณีกัน และกรณีเช่นนั้นผู้ร้องก็ไม่มีสิทธิหยิบยกเป็นประเด็นเพื่อโต้แย้งต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑

นายชัช ชลวร	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจรูญ ภัคดีชนากุล	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจรูญ อินทจาร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายเฉลิมพล เอกอรุ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายณรงค์ มาประดิษฐ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายบุญส่ง กุลบุปผา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายชัช ชลวร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๔๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๓๕/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ (หลักการเดียวกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑) หรือไม่

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ (หลักการเดียวกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑) หรือไม่

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

ความเห็น

ด้วยคำร้องทั้งสองเป็นคดีที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่ เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดี จึงมีประเด็นเบื้องต้นสมควรพิจารณาก่อนว่า กรณีมีเหตุต้องพิจารณาวินิจฉัยตามประเด็นแห่งคดีของคำร้องทั้งสอง หรือไม่

เห็นว่า การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดต้องพิจารณาว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย สำหรับคำร้องทั้งสองนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ใช้บังคับ โดยผู้ร้องโต้แย้งความชอบด้วยรัฐธรรมนูญว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ แต่อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้นำหลักการแห่งบทบัญญัติดังกล่าวมาบัญญัติไว้เป็นหลักการเดียวกันตามมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ ด้วยเช่นกัน ดังนั้น เมื่อยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้กรณีจึงมีเหตุสมควรวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องทั้งสองต่อไป

เมื่อพิจารณาคำร้องทั้งสองแล้วมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ อยู่ในหมวด ๑ ว่าด้วยบททั่วไป โดยเป็นบทบัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ส่วนมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ทั้งโดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าได้รับความคุ้มครองและผูกพันองค์กรของรัฐในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมาย มาตรา ๒๘

เป็นบทบัญญัติที่เป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพที่ว่า ให้มีการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้ภายใต้เงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนดคือ ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และมาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติอยู่ในส่วนที่ ๕ ว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินที่รับรองและคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลภายใต้เงื่อนไขว่ารัฐธรรมนูญยอมให้มีการกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินได้โดยต้องตราเป็นกฎหมายซึ่งต้องเป็นไปตามหลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘

สำหรับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด แต่นายทะเบียนรับจดทะเบียนไว้ อันเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดลักษณะของเครื่องหมายและเครื่องหมายที่ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า การตั้งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าและการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง การกำหนดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า รวมทั้งการเพิ่มเติมอำนาจของนายทะเบียนในส่วนของการพิจารณาคำคัดค้าน โดยมาตรา ๖๑ บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่กระทำไปโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า เมื่อแสดงได้ว่าการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้านั้นมีเหตุตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๑ (๑) ถึง (๔) ซึ่งบทบัญญัติใน (๑) กรณีมิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา ๗ ซึ่งมาตรา ๖๕ บัญญัติให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนการจดทะเบียนตามมาตรา ๖๑ พร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าของเครื่องหมายการค้า และผู้ได้รับอนุญาตถ้ามี ทราบโดยไม่ชักช้า และให้สิทธิแก่บุคคลดังกล่าวอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการต่อศาลได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง มิฉะนั้นให้ถือว่าคำสั่งของคณะกรรมการเป็นที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาของคณะกรรมการเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติและให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ที่เกี่ยวข้อง ส่วนมาตรา ๘๖ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการโดย (๒) คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

ในประเด็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติอยู่ในหมวด ๑ ว่าด้วยบททั่วไป มิได้มีข้อความที่เป็นการรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่อย่างใด ในขณะที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดแต่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้ จึงมิใช่กรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งสามมาตราดังกล่าวจะขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ อันเป็นหลักทั่วไปได้

ในประเด็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ หรือไม่ เห็นว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดแต่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้ จึงบัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้องต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าดังกล่าวได้ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๑ ซึ่งคณะกรรมการมีอำนาจพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าได้ตามมาตรา ๘๖ (๒) และได้กำหนดให้มีการแจ้งคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบเพื่ออุทธรณ์คำสั่งต่อศาลภายในเวลาที่กำหนด รวมทั้งผลของคำสั่งเมื่อพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้ในมาตรา ๖๕ บทบัญญัติทั้งสามมาตรานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การควบคุมการถือสิทธิในเครื่องหมายการค้า และการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการถือสิทธิดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ เพื่อความสงบสุขของสังคมอันเป็นประโยชน์สาธารณะ การได้สิทธิและเสียสิทธิในเครื่องหมายการค้าของบุคคลจึงต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หากเครื่องหมายการค้าซึ่งมีการรับจดทะเบียนไว้แล้วต่อมาปรากฏในภายหลังว่าไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ ย่อมกระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในเครื่องหมายการค้า นั้น พระราชบัญญัตินี้จึงกำหนดให้มีการทบทวน ตรวจสอบ และเพิกถอน

คำสั่งรับจดทะเบียนดังกล่าว นอกจากนั้นในการพิจารณาและมีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของคณะกรรมการต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๑ (๑) ถึง (๔) เท่านั้น คณะกรรมการไม่อาจกำหนดเหตุเป็นอื่นได้ และบทบัญญัติในมาตรา ๖๑ เป็นเหตุที่แสดงให้เห็นว่าการจดทะเบียนนั้นไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดอันจะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย แต่อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้มีการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการต่อศาลได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการทำหน้าที่ตรวจสอบการกระทำของคณะกรรมการว่า ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อันเป็นไปตามหลักการกานและดุลการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารที่ให้ฝ่ายตุลาการตรวจสอบการกระทำของฝ่ายบริหารได้ และยังเป็น การคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ได้รับความเสียหายหรือเดือดร้อนจากคำสั่งของคณะกรรมการด้วยจึงเห็นได้ว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) อันเป็นประเด็นแห่งคดีนี้มีได้เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ ตามที่ผู้ร้องอ้างแต่อย่างใด แต่เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ บัญญัติรับรองไว้ว่า กระทำได้กล่าวคือ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้ใช้บังคับแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง โดยกระทำเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ โดยเฉพาะสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลตามมาตรา ๔๑ ซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ตรากฎหมายกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิ และการจำกัดสิทธิได้โดยต้องเป็นกฎหมายที่เป็นไปตามหลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา ๒๘ อีกทั้งบทบัญญัติทั้งสามมาตราดังกล่าวไม่ใช่เป็นเรื่องการใช้อำนาจขององค์กรโดยไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ในมาตรา ๒๗ แต่อย่างใด สำหรับข้ออ้างที่ว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มิได้ระบอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง ซึ่งเป็นการโต้แย้งว่ากระบวนการตรากฎหมายไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ นั้น เนื่องจากตามหลักการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญภายหลังประกาศใช้เป็นกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ บัญญัติให้ศาลที่พิจารณาคดีเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้เฉพาะกรณีว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ประกาศใช้แล้ว

มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ โดยไม่อาจหยิบยกประเด็นความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกระบวนการตรากฎหมายฉบับนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑

นายชัช ชลวร

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายเจริญ ภัคดีชนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๔๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๓๘/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ (หลักการเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑) หรือไม่

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ (หลักการเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑) หรือไม่

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

ความเห็น

๑. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๕ มาตรา ๘๖ และมาตราอื่น ๆ ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ระบุ บทบัญญัติของรัฐธรรมนุญที่ให้อำนาจออกกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ถูกต้อง ตามรัฐธรรมนุญแล้ว ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องที่ว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มิได้ระบุถึงบทบัญญัติรัฐธรรมนุญที่ให้อำนาจออกกฎหมายจำกัดสิทธิไว้ จึงเป็นคำกล่าวอ้างที่ไม่ถูกต้อง และไม่ว่ากรณีจะเป็นเช่นใดก็ตาม ศาลรัฐธรรมนุญไม่มีอำนาจตรวจสอบกระบวนการตราพระราชบัญญัติ ที่ประกาศใช้เป็นกฎหมายไปแล้วด้วย จึงไม่จำเป็นต้องมีคำวินิจฉัยในประเด็นนี้

๒. สำหรับประเด็นที่ว่ามาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่นั้น เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) มีเจตนารมณ์และสาระสำคัญอยู่ที่การให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ ที่มีข้อพิพาทกันเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า และเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของสาธารณชน ผู้บริโภคสินค้าด้วย โดยการกำหนดให้มีกระบวนการในการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนไปโดยผิดหลงไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ อันเป็นการรับจดทะเบียนไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีนี้มาตรา ๖๑ บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสีย หรือนายทะเบียนร้องขอให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าพิจารณาเพิกถอนการจดทะเบียนที่กระทำไป โดยไม่ชอบนั้นได้ โดยมีมาตรา ๖๕ กำหนดวิธีปฏิบัติให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าปฏิบัติ และให้สิทธิผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าสามารถอุทธรณ์คำวินิจฉัย สั่งการนั้นต่อศาลได้อีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้กระบวนการในเรื่องนี้เป็นไปโดยรอบคอบและเป็นธรรม ส่วนมาตรา ๘๖ (๒) เป็นเพียงบทบัญญัติสนับสนุนยืนยันให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้ามีอำนาจ และหน้าที่พิจารณาและมีคำสั่งในเรื่องนี้ได้เท่านั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งสามมาตราดังกล่าว จึงมิใช่บทกฎหมายที่ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของผู้ร้องหรือบุคคลทั่วไปแต่อย่างใด เพราะเป็นการบัญญัติ ให้มีกระบวนการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่กระทำไปโดยไม่ชอบเท่านั้น ทั้งกระบวนการ ตามที่บทกฎหมายกำหนดไว้นี้ก็มีความเหมาะสม และให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมี

ขั้นตอนการพิจารณาอย่างรอบคอบตามลำดับ คือโดยคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าเป็นเบื้องต้น และให้อุทธรณ์ต่อศาลได้อีกชั้นหนึ่ง ถึงแม้บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจะมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินอยู่บ้าง แต่ก็เกินไปตามความจำเป็น และสมควรแก่กรณี มิได้ลิดรอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือจำกัดศักดิ์สิทธิเสรีภาพของบุคคลจนเกินความจำเป็นแต่อย่างใด ทั้งมิได้กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ด้วย จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๑ นอกจากนี้พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ยังเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และมิได้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลแต่ประการใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง และมาตรา ๓๐

ดังนั้น จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑

นายเจริญ ภัคดีชนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายจรูญ อินทจาร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๔๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๓๕/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ (หลักการเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑) หรือไม่

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (บริษัท มาไว ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด ที่ ๑ กับพวกรวม ๒ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ทป. ๔๑/๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ (หลักการเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑) หรือไม่

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔ บัญญัติว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมาย ทั้งปวง

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิ และการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๖๒ บัญญัติว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ตามมาตรา ๕๓ หรือร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาลงมติ ยืนยันตามมาตรา ๕๔ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๓) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นว่านั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้แต่มิใช่กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๘๑ หรือมาตรา ๘๔ แล้วแต่กรณี ต่อไป

มาตรา ๓๓๕ (๑) บัญญัติว่า ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติดังต่อไปนี้มาใช้บังคับกับกรณีต่าง ๆ ภายใต้ง่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ แต่เมื่อมีการตรากฎหมายในเรื่องดังกล่าวขึ้นใหม่ หรือมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว การดำเนินการนั้นต้องเป็นไปตามมาตรา ๒๕ ทั้งนี้ให้นำไปใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๕

มาตรา ๓ บัญญัติว่า ภายใต้ง่อนบังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วย ประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธาน ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา โดยวิธีลงคะแนนลับจำนวนห้าคนเป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ และตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับจำนวนสองคนเป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ

ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามกฎหมายว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ธุรการ และการอื่นใดตามที่ประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมอบหมาย

องค์คณะในการพิจารณาพิพากษา วิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัย ให้เป็นไปตามที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๘ บัญญัติว่า ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการวินิจฉัยกรณีใดตามความในวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวงงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือเมื่อมีกรณีที่คณะรัฐมนตรีขอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัย ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติวินิจฉัยชี้ขาด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔ บัญญัติว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ โดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๑ บัญญัติว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิ และการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๕๔ บัญญัติว่า ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ตามมาตรา ๑๕๐ หรือร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา ๑๕๑ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นว่านั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ แต่มิใช่กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๑๕๐ หรือมาตรา ๑๕๑ แล้วแต่กรณี ต่อไป

มาตรา ๓๐๐ บัญญัติว่า ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๕ (๓) มาตรา ๒๐๗ (๑) (๒) และมาตรา ๒๐๘ (๕) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ

บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๕ ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยได้ แต่ทั้งนี้ ต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๗ บัญญัติว่า เครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะ ได้แก่ เครื่องหมายการค้าอันมีลักษณะที่ทำให้ประชาชนหรือผู้ใช้สินค้านั้นทราบและเข้าใจได้ว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าานั้นแตกต่างไปจากสินค้าอื่น

เครื่องหมายการค้าที่มีหรือประกอบด้วยลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นสาระสำคัญดังต่อไปนี้ให้ถือว่ามียลักษณะบ่งเฉพาะ

(๑) ชื่อตัว ชื่อสกุลของบุคคลธรรมดาที่ไม่เป็นชื่อสกุลตามความหมายอันเข้าใจกันโดยธรรมดา ชื่อเต็มของนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือชื่อในทางการค้าที่แสดงโดยลักษณะพิเศษและไม่ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าโดยตรง

(๒) คำหรือข้อความอันไม่ได้ถึงถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้านั้นโดยตรง และไม่ใช่อักษรทางภูมิศาสตร์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๓) กลุ่มของสีที่แสดงโดยลักษณะพิเศษ หรือตัวหนังสือ ตัวเลข หรือคำที่ประดิษฐ์ขึ้น

(๔) ลายมือชื่อของผู้จดทะเบียนหรือของเจ้าของเดิมของกิจการของผู้จดทะเบียนหรือลายมือชื่อของบุคคลอื่น โดยได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้นแล้ว

(๕) ภาพของผู้จดทะเบียนหรือของบุคคลอื่น โดยได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้นแล้วหรือในกรณีที่บุคคลนั้นตายแล้ว โดยได้รับอนุญาตจากบุพการี ผู้สืบสันดาน และคู่สมรสของบุคคลนั้น ถ้ามีแล้ว

(๖) ภาพที่ประดิษฐ์ขึ้น

ชื่อ คำ หรือข้อความที่ไม่มีลักษณะตาม (๑) หรือ (๒) หากได้มีการจำหน่ายเผยแพร่ หรือโฆษณาสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นจนแพร่หลายแล้ว ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และพิสูจน์ได้ว่าได้ปฏิบัติถูกต้องตามหลักเกณฑ์นั้นแล้ว ก็ให้ถือว่ามีลักษณะบ่งเฉพาะ

มาตรา ๖๑ บัญญัติว่า ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้องขอต่อคณะกรรมการให้สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใดได้ หากแสดงได้ว่าเครื่องหมายการค้านั้นในขณะที่จดทะเบียน

(๑) มิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา ๗

(๒) เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๓) เป็นเครื่องหมายการค้าที่เหมือนกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วสำหรับสินค้าจำพวกเดียวกันหรือต่างจำพวกกันที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน หรือ

(๔) เป็นเครื่องหมายการค้าที่คล้ายกับเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว จนอาจทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของสินค้าหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าสำหรับสินค้าจำพวกเดียวกันหรือต่างจำพวกกันที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า เมื่อคณะกรรมการได้มีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๓ ให้มีหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอให้เพิกถอนเจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น และผู้ได้รับอนุญาต ถ้ามี ทราบโดยไม่ชักช้า

ผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าของเครื่องหมายการค้านั้น หรือผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการถ้าไม่อุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคำสั่งของคณะกรรมการเป็นที่สุด

มาตรา ๘๖ บัญญัติว่า คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) วินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) พิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือประกาศ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

คำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้โจทก์จะได้แย้งว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ แต่เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ มีสาระสำคัญอย่างเดียวกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ ดังนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ถูกยกเลิกและมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กรณีตามคำร้องนี้จึงมีปัญหาค่าที่ต้องวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

ประเด็นคำร้องที่โจทก์ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งมีบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๑ มาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ ของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่ระบุนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ วรรคสอง นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติทั่วไป ที่บัญญัติถึงหลักการว่า รัฐธรรมนูญรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล ส่วนมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยชัดแจ้ง หรือโดยปริยาย หรือ

โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญโดยกำหนดเป็นสภาพบังคับไว้ว่าให้ผูกพันทุกองค์กร และมีได้เป็น บทบัญญัติที่เป็นการรับรองหรือให้สิทธิแก่บุคคลโดยตรง กรณีจึงมิใช่เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิ ของบุคคลในอันที่จะโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งได้ บทบัญญัติในมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่รับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และกำหนด เป็นบทบัญญัติไว้ว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพจะกระทำได้โดยการอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป กล่าวคือ ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงต้องมีผลบังคับ เป็นการทั่วไป ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย สำหรับ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติที่ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลและ กำหนดเป็นบทบัญญัติไว้ว่า ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินอาจมีได้ตามที่กฎหมาย บัญญัติ แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิในทรัพย์สินนั้น และแม้ว่ารัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ วรรคสอง บัญญัติให้การตรากฎหมาย เพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ ในการตรากฎหมายก็ตาม แต่เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๓๕ (๑) บัญญัติว่ามีให้นำมาตรา ๒๕ วรรคสอง มาใช้บังคับกับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้ รัฐธรรมนูญนี้หรือที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ เมื่อพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๑ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ ของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ตราขึ้นใช้บังคับในขณะที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ใช้บังคับและได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้แล้วการตราพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๑ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ ซึ่งใช้บังคับ ในขณะนั้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๒ และรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๔ ได้บัญญัติขั้นตอนและวิธีการตรวจสอบ ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติซึ่งเป็นการตรวจสอบก่อน

การประกาศใช้ซึ่งมีสาระสำคัญอย่างเดียวกันว่า การเสนอความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาว่าร่างพระราชบัญญัติมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย เป็นการส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญก่อนที่พระราชบัญญัติจะมีผลบังคับใช้ และเป็นการส่งความเห็นโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือเป็นการส่งความเห็นโดยนายกรัฐมนตรี ส่วนการส่งความเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายเป็นกรณีการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายภายหลังการประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว และเป็นการส่งความเห็นโดยศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งเฉพาะในประเด็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น สำหรับในส่วนของ การส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยกรณีตามคำร้องของโจทก์ นั้น มิใช่เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลต้องใช้บังคับในคดีมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ แต่อย่างไร แต่เป็นการโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ตราขึ้นโดยไม่ระบอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ บัญญัติไว้ อันเป็นการโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ตราขึ้นไม่ถูกต้องตามรูปแบบซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตรากฎหมายที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ กรณีจึงเป็นการโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๔ และศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานแล้วว่า เมื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้วไม่อาจโต้แย้งเรื่องกระบวนการตรากฎหมายได้อีกตามคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๕๑ ที่ ๒/๒๕๕๑ ที่ ๓/๒๕๕๑ ที่ ๔/๒๕๕๑ ที่ ๑๖/๒๕๕๑ และที่ ๑๗/๒๕๕๑ ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกาศใช้แล้ว โจทก์จึงไม่อาจยื่นคำร้องโต้แย้งในประเด็นความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกระบวนการตรากฎหมายฉบับนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้

ปัญหาว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มีเจตนารมณ์ที่จะควบคุมเรื่องสิทธิในเครื่องหมายการค้ารวมทั้งส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง และเครื่องหมายร่วม และคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการถือสิทธิดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อความสงบสุขของสังคมซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ การได้สิทธิและการเสียสิทธิในเครื่องหมายการค้าของบุคคลจึงอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ พระราชบัญญัตินี้จึงเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล ส่วนกรณีการใช้อำนาจของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๘๖ (๒) เป็นกรณีการวินิจฉัยคำร้องว่า เครื่องหมายการค้าซึ่งเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียน ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ เช่น มิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๗ โดยบทบัญญัติในมาตรา ๖๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้องขอต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าและแจ้งให้ผู้ร้องขอทราบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๕ โดยบทบัญญัติมาตรา ๘๕ ได้กำหนดจำนวนองค์ประชุม การออกเสียงลงคะแนน และกำหนดเรื่องวิธีพิจารณาคำร้องไว้ในระเบียบคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าว่าด้วยวิธีพิจารณาคำอุทธรณ์และคำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐๑ วรรคสอง เจตนารมณ์และบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีหลักประกันเบื้องต้นในการให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณี โดยคณะบุคคลที่มีความเป็นกลางและให้โอกาสคู่กรณีได้แย้งหรือชี้แจงก่อนพิจารณามีคำสั่งตามหลักการฟังความทุกฝ่ายแล้ว หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่พอใจคำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ก็มีสิทธิยื่นฟ้องต่อศาล ซึ่งเป็นสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาล ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๐ รับรองไว้ และแม้ว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ จะเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลอยู่บ้างก็ตาม แต่ก็ยังเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองสิทธิเครื่องหมาย

การค้าของบุคคลโดยเท่าเทียมกันและเท่าที่จำเป็น โดยมีได้มุ่งใช้บังคับเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะเจาะจง และมีได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิในทรัพย์สินตามมาตรา ๔๑ แต่ประการใด

ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยไว้ จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑

นายจรูญ อินทจาร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว

ของ นายเฉลิมพล เอกอรุณ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๕๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๕๘

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๗ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ และที่ ๖๕ - ๘๒/๒๕๔๗ ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป กล่าวถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย กล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ซึ่งเป็นหลักทั่วไปที่องค์กรและหน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติ เป็นบทบัญญัติที่มีไว้ให้สิทธิแก่บุคคลจะได้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งได้ ฉะนั้นพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๗

สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ นั้น เห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ บัญญัติเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่

โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ กฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพ ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติที่ทำให้การรับรองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินว่าย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่ภายใต้เงื่อนไขว่าขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินอาจมีได้ตามที่ กฎหมายบัญญัติ ซึ่งหมายความว่ารัฐธรรมนูญยอมให้มีการกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิ ในทรัพย์สินได้โดยต้องตราเป็นกฎหมาย กฎหมายดังกล่าวต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

สำหรับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้มีกระบวนการในการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่นายทะเบียน รับจดทะเบียนโดยผิดหลง โดยมาตรา ๖๑ กำหนดให้อำนาจผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้อง ขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนที่กระทำไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ ส่วนมาตรา ๖๕ เป็นขั้นตอน ที่กำหนดให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าเมื่อมีคำวินิจฉัยแล้วต้องมีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผล ให้ผู้ร้องขอให้เพิกถอนและเจ้าของเครื่องหมายการค้าทราบ และให้สิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งของ คณะกรรมการต่อศาลได้อีกชั้นหนึ่งเพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยละเอียดรอบคอบและเกิดความ เป็นธรรม สำหรับมาตรา ๕๖ (๒) เป็นบทบัญญัติที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ให้มีอำนาจพิจารณาร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนได้ คณะกรรมการดังกล่าวนี้เป็นคณะกรรมการ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายตามมาตราก่อนหน้านี้ คือ มาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ คณะกรรมการนี้ถือเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครอง จึงเห็นได้ว่า กฎหมายได้กำหนด ให้มีกระบวนการทบทวนตรวจสอบและเพิกถอนคำสั่งจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าไว้ เพราะพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า ฯ มีเจตนารมณ์ในการควบคุมการถือสิทธิในเครื่องหมายการค้าและคุ้มครองสิทธิ ของบุคคลในการถือสิทธิดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อความสงบสุขของสังคมซึ่งเป็น ประโยชน์สาธารณะ หากเครื่องหมายการค้าที่เจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนไว้ปรากฏในภายหลังว่าไม่เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ก็ย่อมกระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลอื่นเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าดังกล่าว

ทั้งนี้ในการพิจารณาตรวจสอบหรือทบทวนคำสั่งจดทะเบียนของคณะกรรมการได้เปิดโอกาสให้คู่กรณี แสดงความเห็นหรือชี้แจงก่อนพิจารณามีคำสั่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักการฟังความทุกฝ่าย มีหลักประกัน ความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมและหากคู่กรณีไม่พอใจคำสั่งของคณะกรรมการ ก็สามารถฟ้องต่อศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการที่มีความเป็นกลางและมีความเป็นอิสระ เป็นผู้ตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการดังกล่าวได้อีก ทั้งนี้เพื่อให้สิทธิในเครื่องหมายการค้า ของบุคคลได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรมกระบวนการตรวจสอบหรือทบทวนดังกล่าวจึงมิใช่เป็นการจำกัดหรือลดสิทธิเสรีภาพของผู้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแต่อย่างใด

กรณีที่โจทก์ ซึ่งเป็นผู้ร้องโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งมีบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๑ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ ของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าฯ ไม่ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง บัญญัติไว้ ส่งผลให้การแต่งตั้งคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ตามมาตรา ๕๕ ให้ทำหน้าที่พิจารณาคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัตินี้ได้ตราขึ้น ใช้บังคับหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และก่อนประกาศ ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้แล้ว จึงถือว่าเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสองแล้ว ข้อโต้แย้งของโจทก์ผู้ร้องในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) แม้จะมีการจำกัดสิทธิ ในทรัพย์สินของบุคคลบ้างก็ตาม แต่ก็เกินไปเท่าที่จำเป็นเพื่อความสงบสุขของสังคมในการถือสิทธิ เครื่องหมายการค้าของบุคคลอันเป็นประโยชน์สาธารณะ เป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง วิธีการที่กำหนด ก็ถือว่าเหมาะสมได้สัดส่วนกับอันตรายที่อาจเกิดกับสิทธิของบุคคล ไม่ได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญ แห่งสิทธิและเสรีภาพแต่อย่างใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑

จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒)
ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗
มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑

นายเฉลิมพล เอกอุรุ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว

ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๕๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๕๘

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) บัญญัติว่า ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนอาจร้องขอต่อคณะกรรมการให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใดได้หากแสดงได้ว่าเครื่องหมายการค้านั้นในขณะที่ยังจดทะเบียนมิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา ๗ ส่วนมาตรา ๖๕ บัญญัติว่า เมื่อคณะกรรมการได้มีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๓ ให้มีหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว พร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าของเครื่องหมายการค้าและผู้ได้รับอนุญาตถ้ามี ทราบโดยไม่ชักช้า ผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าของเครื่องหมายการค้า หรือผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการ ถ้าไม่อุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคำสั่งของคณะกรรมการเป็นที่สุด

สำหรับมาตรา ๕๖ (๒) บัญญัติว่า คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๒) พิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ

เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายบริการ ตามพระราชบัญญัตินี้ เห็นว่า บทบัญญัติทั้งสามมาตราดังกล่าว กำหนดให้มีความกระบวนการณ์ในการเพิกถอน การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือ สัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการตามพระราชบัญญัตินี้ที่นายทะเบียน รับจดทะเบียนโดยผิดหลง เป็นการจดทะเบียนที่ไม่ชอบตามกฎหมายพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ จึงได้กำหนดกระบวนการณ์เพิกถอนไว้ โดยมาตรา ๖๑ กำหนดให้อำนาจผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียน ร้องขอต่อคณะกรรมการให้เพิกถอนการจดทะเบียนที่กระทำไปโดยไม่ชอบ สำหรับมาตรา ๖๕ เป็นขั้นตอนที่กำหนดให้คณะกรรมการเมื่อมีคำวินิจฉัยแล้วให้มีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผล ให้ผู้ร้องขอทราบ ส่วนมาตรา ๕๖ (๒) เป็นบทบัญญัติกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการ

บทบัญญัตินี้ดังกล่าวมิได้ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของบุคคลใดหรือทรัพย์สินของบุคคลเพราะเป็น การเพิกถอนการจดทะเบียนที่ได้จดทะเบียนไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อความเป็นธรรมต่อเจ้าของ เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายการค้าอื่นที่ได้จดทะเบียนไปก่อน กลับเป็นการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของบุคคลทั่วไปตามรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ กล่าวถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง ส่วนมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติ ที่รับรองสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมได้รับความ คุ้มครองและผูกพันทุกองค์กร เป็นบทบัญญัติที่มีได้ให้สิทธิแก่บุคคลใดจะโต้แย้งว่าบทบัญญัติ แห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งได้

ส่วนมาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑ ซึ่งวางหลักคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลและสิทธิ ในทรัพย์สิน หากจะกระทำคงทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการเจาะจง เห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป และได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นเพื่อกำกัสิทธิและเสรีภาพของ บุคคลไว้แล้ว ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง แม้จะจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล

และทรัพย์สินอยู่บ้างก็เพื่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม มิได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพแต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑

นายบุรีชัย มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๔๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

คำร้องทั้งสองนี้มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นเรื่องเดียวกัน ศาลจึงให้รวมคำร้องทั้งสองไว้พิจารณาวินิจฉัยไปพร้อมกัน ดังนี้

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๘ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๑ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นนี้ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การตีบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการตีบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งมีเหตุผลในการประกาศใช้ปรากฏท้ายพระราชบัญญัตินี้ว่า “โดยที่การเจรจาการค้าพหุภาคีรอบอุรุกวัยที่นานาประเทศได้ทำความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าและจัดตั้งองค์การการค้าโลกได้เสร็จสิ้นลงและมีผลใช้บังคับแล้ว ทำให้ประเทศไทยซึ่งเป็นภาคีสมาชิกองค์การการค้าโลกมีพันธกรณีที่จะต้องออกกฎหมายอนุวัติการให้สอดคล้องกับความตกลงดังกล่าว เพื่อให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดลักษณะของเครื่องหมายและเครื่องหมายที่ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า การสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเก็บค่าธรรมเนียมในการโฆษณาของจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า รวมทั้งเพิ่มเติมให้มีการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กับเพิ่มเติมอำนาจของนายทะเบียนในส่วนของการพิจารณาคำคัดค้านจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มีเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่ง คือ การควบคุมการถือสิทธิในเครื่องหมายการค้าและคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการถือสิทธิดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อความสงบสุขของสังคม ซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะรวมทั้งการให้ความคุ้มครองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนไว้แล้ว มิให้ผู้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในภายหลังจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่เหมือน

หรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว ทั้งนี้ เพื่อมิให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของของสินค้าหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า จนอาจมีผลกระทบต่อผลการประกอบธุรกิจของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนไว้แล้ว พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ จึงได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าและบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าเพื่อให้การปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) ที่บัญญัติให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้ง อาจร้องขอต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าให้สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใดได้ หากแสดงได้ว่าเครื่องหมายการค้านั้น ในขณะที่จดทะเบียนมิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะตามมาตรา ๗ มาตรา ๘๖ (๒) ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้ามีอำนาจหน้าที่พิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ฯ และมาตรา ๖๕ ที่บัญญัติให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า เมื่อได้มีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑ ให้มีหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าของเครื่องหมายการค้าและผู้ได้รับอนุญาตถ้ามี ทราบโดยไม่ชักช้า ฯ นั้น เห็นว่าบทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นมาตรการในการตรวจสอบเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว หากผู้มีส่วนได้เสียซึ่งอาจเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าอื่นหรือนายทะเบียนแสดงให้เห็นได้ว่าเครื่องหมายการค้านั้นขณะจดทะเบียนมิได้เป็นเครื่องหมายการค้าอันมีลักษณะที่ทำให้ประชาชนหรือผู้ใช้สินค้านั้นทราบและเข้าใจได้ว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นแตกต่างไปจากสินค้าอื่น และอาจเป็นผลให้เครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว แม้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะให้อำนาจคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าเพิกถอนเครื่องหมายการค้าข้างต้นได้อันเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินหรือการประกอบกิจการของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วก็ตาม แต่การจำกัดสิทธิเช่นว่านั้นก็โดยมุ่งให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินหรือการประกอบกิจการของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ก่อน มิให้มีการล่วงละเมิดสิทธิโดยการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าของตน ซึ่งการจำกัดสิทธิดังกล่าวรัฐธรรมนูญบัญญัติให้กระทำได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ นอกจากนี้การตรวจสอบโดยคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า

ซึ่งประกอบด้วยอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นประธานกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน อัยการสูงสุดหรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านกฎหมายและการพาณิชย์และมีประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและเครื่องหมายการค้าไม่น้อยกว่าแปดคน แต่ไม่เกินสิบสองคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งซึ่งมีทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเป็นกรรมการ การพิจารณา และมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าก่อนที่จะมีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนเครื่องหมายการค้าที่มีได้ มีลักษณะบ่งเฉพาะดังกล่าวข้างต้น ย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และเมื่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้มีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่ เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ผู้ขอให้เพิกถอน เจ้าของเครื่องหมายการค้านั้นหรือผู้ได้รับ อนุญัตติสิทธิบัตรการค้าของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าต่อศาลได้ นับเป็นหลักประกันที่กฎหมาย ให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของเจ้าของเครื่องหมายการค้าทั้งที่จดทะเบียนก่อนและจดทะเบียน ในภายหลังไว้แล้ว จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญยกเว้นให้จำกัดสิทธิและเสรีภาพภายใต้ขอบเขตแห่งกฎหมาย และเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองบุคคลโดยเสมอภาคกันและมีได้มุ่งหมายใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง หากเป็นการใช้บังคับแก่กรณีทั่วไปจึงมิได้เป็นการละเมิด ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แต่อย่างใด ดังนั้น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑

สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ซึ่งอยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันองค์กรผู้ใช้อำนาจอธิปไตย องค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงาน ของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง โดยบทบัญญัติ มาตรา ๒๗ มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากสิทธิ และเสรีภาพที่เป็นเรื่องเฉพาะมีบัญญัติอยู่ในมาตราอื่นของรัฐธรรมนูญนี้แล้วจึงไม่อาจอ้างหรือโต้แย้งว่า บทบัญญัติใดของกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ได้ และเนื่องจากพระราชบัญญัติ

เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ไว้แล้ว ดังนั้น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายวสันต์ ตรี้อยพิสุทธิ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๔๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เนื่องจากการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ไปก่อนที่ ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยและมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว โดยบทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่มีข้อโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายไปขัดหรือแย้งนั้น มีหลักการเช่นเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงรับวินิจฉัยให้ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ประเด็นวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และ มาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

สำหรับกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ และที่ ๖๕ - ๘๒/๒๕๔๗แล้วว่า บทบัญญัติแห่งมาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพ มิได้ให้สิทธิแก่บุคคลในอันที่จะโต้แย้งว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ขัดหรือแย้งได้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก ส่วนกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๒๑ - ๒๓/๒๕๕๑แล้วว่า บทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีกเช่นเดียวกัน

ส่วนข้อโต้แย้งที่ว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๑ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ ของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่ระบุนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ทำให้การแต่งตั้งคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าให้พิจารณาคำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าอันเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่า ข้อโต้แย้งดังกล่าวเป็นการโต้แย้งว่ากระบวนการตรากฎหมายไม่ถูกต้อง ซึ่งทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มิได้ให้สิทธิแก่ศาลหรือคู่ความที่จะกล่าวอ้างเป็นประเด็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ จึงเห็นควรไม่รับวินิจฉัย สำหรับประเด็นในส่วนที่เหลือเห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ เป็นกฎหมายที่ควบคุมการได้สิทธิ การใช้สิทธิ และการเสียสิทธิในเครื่องหมายการค้าของบุคคล เป็นการรักษาสหสิทธิประโยชน์ของบุคคลโดยทั่วไป เพื่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน แม้จะมีการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับจดทะเบียนแล้วก็ยังมีข้อผิดพลาดไปจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ได้ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นทำหน้าที่ตรวจสอบทบทวนอีกชั้นหนึ่งโดยให้อำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนได้และคณะกรรมการเครื่องหมายการค้านี้ก็มีวิธีพิจารณาของตนเองโดยให้อำนาจแก่คู่กรณีในอันที่จะได้ชี้แจงถึงข้อเท็จจริงและความเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากคู่กรณีไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการก็ยังสามารถนำคดีขึ้นสู่ศาลซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการอีกชั้นหนึ่งได้ด้วย นับเป็นการให้ความคุ้มครองแก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการและเป็นกลาง พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ ในบทมาตราที่กล่าวอ้าง แม้จะมีข้อจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล แต่ก็เป็นการจำกัดเท่าที่จำเป็น เพื่อความสงบเรียบร้อยของบุคคลในการได้สิทธิ ใช้สิทธิและเสียสิทธิในเครื่องหมายการค้าอย่างเท่าเทียมกันมิได้มุ่งใช้บังคับเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง วิธีการก็มีความเหมาะสม มิได้กระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพแต่อย่างใด

อาศัยเหตุดังกล่าวมา จึงมีความเห็นว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑)

มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑

นายสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนบุคคล
ของ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๔๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัยและความเห็น

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ ว่าด้วยบททั่วไป กล่าวถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในลักษณะการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้โดยทั่วไป มีลักษณะเป็นบทที่ควบคุมการใช้รัฐธรรมนูญทุกมาตรา เช่นเดียวกับหลักทั่วไปในบรรพ ๑ ที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และบทบัญญัติทั่วไปในภาค ๑ ตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้ควบคุมการกระทำผิดตามบรรพต่าง ๆ และที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ มาตรา ๘๖ (๒) จึงไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมได้รับความคุ้มครอง มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่ประกันความมั่นคงแห่งสิทธิ การจะจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ต้องกระทำภายใต้หลักเกณฑ์ที่ว่าการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนด การจำกัด

สิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องกระทำเท่าที่จำเป็น และการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ นอกจากนี้ยังเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับบุคคลโดยทั่วไป มิได้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง มาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติที่ไม่มีข้อความที่จำกัดขอบเขตแห่งสิทธิหรือจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินเช่นกัน เนื่องจากได้บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ ดังกล่าวอาจถูกจำกัดได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และมาตรา ๖ บัญญัติรับรองสถานะของรัฐธรรมนูญว่าเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับไม่ได้ เมื่อผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕๕ บัญญัติให้มีคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า โดยไม่ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง การให้อำนาจและการใช้อำนาจพิจารณาคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) เป็นการใช้อำนาจทางฝ่ายบริหารพิพากษาแทนที่จะระบุว่า สมควรมีการเพิกถอนให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าร้องต่อศาลเป็นผู้วินิจฉัย เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง บัญญัติให้การตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายโดยที่พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ตรารับใช้บังคับหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจตรากฎหมายขึ้นเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้แล้ว ทั้งนี้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง เป็นเรื่องกระบวนการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพบุคคลทั่วไปจึงไม่สามารถยกขึ้นโต้แย้งได้

คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าถือเป็นกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองที่คอยทำหน้าที่พิจารณาค้นกรองคำสั่งของเจ้าหน้าที่ที่ออกคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าว่าเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าฯ มาตรา ๕๖ (๒)

มาตรา ๕๕ และระเบียบคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าด้วยวิธีพิจารณาคำอุทธรณ์และคำร้องขอเพิกถอนการจดทะเบียน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๑๐๑ วรรคสอง ได้กำหนดรูปแบบการประชุมและวิธีพิจารณาของคณะกรรมการ โดยเปิดโอกาสให้คู่กรณีแสดงความเห็นหรือชี้แจงก่อนพิจารณามีคำสั่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักการฟังความทุกฝ่าย อันเป็นการให้หลักประกันความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างเหมาะสมแล้ว และหากคู่กรณีไม่พอใจคำสั่งของคณะกรรมการดังกล่าว ก็สามารถฟ้องร้องต่อศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการดังกล่าว อันเป็นการคุ้มครองการถือสิทธิในเครื่องหมายการค้าอย่างเป็นธรรม การจำกัดการถือสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลอาจมีอยู่บ้าง แต่ก็เกินไปเท่าที่จำเป็นเพื่อความสุขของสังคมในการถือสิทธิในเครื่องหมายการค้าของบุคคล โดยเท่าเทียมอันถือเป็นประโยชน์สาธารณะมิได้มุ่งใช้บังคับเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งวิธีการที่กำหนดถือว่าเหมาะสมได้สัดส่วนกับสิทธิของบุคคล โดยไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิแต่อย่างใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๑

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายอุดมศักดิ์ นิตินทรื ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖ - ๗/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๗/๒๕๔๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒)
จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘
และมาตรา ๔๑ หรือไม่

ความเห็น

ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญ
จะวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้หรือไม่ ในประเด็นนี้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่
๒๑ - ๒๓/๒๕๕๑ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ ว่า กรณีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายไปจัดหรือแย้ง
นั้น มีหลักการเช่นเดียวกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

กรณีตามคำร้องปรากฏว่าบทบัญญัติมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๘
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีหลักการเช่นเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๔
มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

จึงพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย เพื่อให้สภาพบังคับของสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เกิดผลในทางปฏิบัติ และผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กรไม่ว่าเป็นรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ โดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมาย และมาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยวรรคหนึ่งบัญญัติว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ทั้งต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ และวรรคสองบัญญัติว่า กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีการใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และต้องระบอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย และวรรคสามบัญญัติให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ เป็นบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน โดยวรรคหนึ่งบัญญัติว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิ เช่นว่านั้นย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งหมายความว่า บุคคลย่อมมีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองในทรัพย์สิน และบุคคลนั้นมีสิทธิใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินที่ตนถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองนั้นได้ตามต้องการ รวมทั้งป้องกันมิให้บุคคลอื่นเข้ามาล่วงละเมิดหรือใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของตนได้ด้วย แต่การใช้สิทธิในทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าวอาจถูกจำกัดได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ และวรรคสองบัญญัติให้ความคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการสืบมรดกโดยให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ทั้งสามมาตราเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าพิจารณา

และมีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าหากเครื่องหมายการค้าในขณะจดทะเบียนมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กล่าวคือ มาตรา ๕๖ (๒) ให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้ามีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายร่วม หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายบริการ มาตรา ๖๑ ให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือนายทะเบียนมีอำนาจร้องขอต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าใดได้ ซึ่งอนุมาตรา (๑) ได้บัญญัติว่า หากเครื่องหมายการค้านั้นมิได้เป็นเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะบ่งเฉพาะอันได้แก่ เครื่องหมายการค้าอันมีลักษณะที่ทำให้ประชาชนหรือผู้ใช้สินค้านั้นทราบและเข้าใจได้ว่าสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้านั้นแตกต่างไปจากสินค้าอื่น และเครื่องหมายการค้าที่ถือว่ามีลักษณะบ่งเฉพาะนั้นต้องมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งอันเป็นสาระสำคัญตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ และมาตรา ๖๕ เมื่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้มีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าตามมาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๓ ให้มีหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ร้องขอให้เพิกถอน เจ้าของเครื่องหมายการค้า และผู้ได้รับอนุญาตถ้ามี ทราบโดยไม่ชักช้า ซึ่งบุคคลดังกล่าวมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ถ้าไม่มีการอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าเป็นที่สุด

บทบัญญัติมาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๕๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ นอกจากจะเป็นบทบัญญัติให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้ามีอำนาจพิจารณาหรือมีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ยังเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองบุคคลผู้มีส่วนได้เสียที่ได้แย้งการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าต่อคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าด้วย เนื่องจากเครื่องหมายการค้าเป็นสัญลักษณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกสินค้าของผู้ประกอบกิจการค้ารายหนึ่งจากสินค้าของผู้ประกอบกิจการค้าอีกรายหนึ่ง และยังมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้บริโภคสะดวกและง่ายในการจดจำสินค้านั้น เมื่อได้มีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว ผู้ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้าเป็นผู้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในอันที่จะใช้เครื่องหมายการค้าสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น หากมีผู้อื่นที่มีใจเจ้าของเครื่องหมายการค้า

ให้นำเครื่องหมายการค้าที่ได้รับจดทะเบียนไว้แล้วไปใช้ในสินค้าชนิดเดียวกันหรือมีลักษณะอย่างเดียวกันแล้ว ย่อมมีความผิดฐานปลอมหรือแปลงเครื่องหมายการค้าได้ หรือมีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ที่เป็นการเลียนแบบเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น อันอาจทำให้ผู้บริโภคหรือสาธารณชนสับสนหรือหลงผิด ในความเป็นเจ้าของสินค้าหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า ผู้มีส่วนได้เสียอาจขอให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า มีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่มีการเลียนแบบ หรือการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ที่มีได้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ได้ จึงเห็นว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองแก่บุคคลในการ ใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้าไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า ผู้มีส่วนได้เสีย หรือ ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า ถ้ามีการกระทบหรือล่วงละเมิดการใช้สิทธิเครื่องหมายการค้า โดยมีขอบด้วยกฎหมายบุคคลดังกล่าวมีสิทธิขอให้คณะกรรมการเครื่องหมายการค้ามีคำสั่งเพิกถอน การใช้สิทธิได้ และหากบุคคลดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ก็มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลให้เพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าได้ ดังนั้น การที่ผู้ร้อง ได้แย้งว่าการใช้อำนาจของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าซึ่งเป็นคณะกรรมการที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ไม่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิ หรือจำกัดสิทธิของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ หากจะเพิกถอนจะต้อง เป็นศาลเท่านั้น เห็นว่า การใช้อำนาจของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่ถือว่าเป็นที่สุด เพราะกฎหมายยังให้สิทธิผู้มีส่วนได้เสียซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของ คณะกรรมการเครื่องหมายการค้า มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลให้ตรวจสอบได้อีกชั้นหนึ่ง เว้นแต่มิได้ใช้ สิทธิอุทธรณ์ต่อศาลพระราชบัญญัตินี้จึงให้ถือว่าคำสั่งของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าเป็นที่สุด บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการรับฟังทุกฝ่าย และมีหลักประกันให้ความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายอย่างเหมาะสมแล้ว จึงไม่เป็นการล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือสิทธิและเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้เกินความจำเป็นอันกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพแต่อย่างใด ประกอบกับในการตราพระราชบัญญัตินี้ได้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญที่มีผลใช้บังคับในขณะที่ ตรากฎหมายนั้นแล้ว และรัฐธรรมนูญไม่ได้ให้สิทธิแก่ผู้ร้องที่จะโต้แย้งว่ากระบวนการตรากฎหมาย ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕

และมาตรา ๘๖ (๒) จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘

ในประเด็นที่ว่าพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕
และมาตรา ๘๖ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑
หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้ว เครื่องหมายการค้าเป็นทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเป็นบุคคลสิทธิมิใช่ทรัพย์สิน
เครื่องหมายการค้าใดที่เจ้าของเครื่องหมายการค้าได้จดทะเบียนแล้วจะทำสัญญาอนุญาตให้บุคคลอื่น
ใช้เครื่องหมายการค้าของตนสำหรับสินค้าที่ได้จดทะเบียนไว้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้และสัญญา
อนุญาตให้เครื่องหมายการค้าต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๖๘
แห่งพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น เครื่องหมายการค้าจึงเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ผู้เป็นเจ้าของเครื่องหมาย
การค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วอาจหาประโยชน์จากเครื่องหมายค้านั้นได้ รวมทั้งมีสิทธิเรียกค่าเสียหาย
จากการที่มีผู้ละเมิดในเครื่องหมายการค้าของตนได้ด้วย เครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว
จึงเป็นสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลประการหนึ่งที่ย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑
แต่การได้มาซึ่งเครื่องหมายการค้าอาจถูกจำกัดได้หากไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ
เครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และ
มาตรา ๘๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔ แล้วเห็นว่า บทบัญญัติ
ทั้งสามมาตราเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินแก่เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ได้
จดทะเบียนไว้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้และบุคคลที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นและเหมาะสมแล้ว
จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔
มาตรา ๖๑ (๑) มาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๖ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๔๑

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ